

MUHASEBE DERSİ ALAN ÖĞRENCİLERİN ÖĞRENME YAKLAŞIMLARININ BELİRLENMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: DİCLE ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Kadir GÖKOĞLAN¹

Geliş: 16.05.2020 / Kabul: 17.08.2020

DOI: 10.29029/busbed.738208

Öz

Çalışma şartları ve öğrenme yaklaşımları, verilen eğitim sonuçlarını artırabilir veya zayıflatabilir. Bu nedenle eğitimcilerin öğrencilerinin çalışma şartları ve öğrenme yaklaşımları hakkında bilgi sahibi olmaları oldukça önemlidir. Bu çalışmanın amacı muhasebe derslerinden en az bir tanesi almış olan öğrencilerin öğrenme yaklaşımlarının demografik ve belirlenen değişkenler ile arasında bir farklılaşmanın olup olmadığını belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda Dicle Üniversitesinde öğrenim gören 1828 öğrenciye yüz yüze anket uygulaması yapılmıştır. Elde edilen verilere “t” testi ve tek yönlü varyans analizi (one-way Anova) yapılmıştır. Çalışma sonucunda öğrencilerin derin öğrenme eğilimleri ile yaş, sınıf, mezun olunan lise, bölüm ve muhasebe derslerini tekrar etme sıklığı arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Yüzeysel öğrenme eğilimleri ile cinsiyet, mezun olunan lise, tercih sırası ve muhasebe derslerini tekrar etme sıklığı arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Stratejik öğrenme eğilimleri ile yaş, sınıf, mezun olunan lise, tercih sırası ve muhasebe derslerini tekrar etme sıklığı arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin stratejik öğrenme yaklaşımına daha eğimli olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Eğitimi, Öğrenme Yaklaşımları, Derin Öğrenme, Yüzeysel Öğrenme, Stratejik Öğrenme.

¹ Öğr. Gör. Dr., Dicle Üniversitesi, Diyarbakır Sosyal Bilimler MYO, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümü, kadir.gokoglan@dicle.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6397-8477>.

A RESEARCH ON DETERMINATION OF LEARNING APPROACHES OF ACCOUNTING LESSON STUDENTS: THE EXAMPLE OF DİCLE UNIVERSITY

Abstract

Working conditions and learning approaches can increase or weaken the results of education. For this reason, educators must know working conditions and learning approaches of their students. This study aims to determine whether there is a difference between the learning approaches of students who have taken at least one of the accounting courses with demographic variables and some variables. For this purpose, face to face questionnaire was applied to 1828 students studying at Dicle University. The results were obtained by applying “t” test and one-way ANOVA analysis were performed on the data. As a result of the study, it was determined that there was a statistically significant relationship between the students' deep learning tendencies and the frequency of repeating age, class, graduated high school, department and accounting courses. It was found that there is a statistically significant relationship between superficial learning tendencies and gender, high school graduation, order of preference and frequency of repetition of accounting courses. It was found that there was a statistically significant relationship between strategic learning tendencies and age, class, high school graduation, order of preference and frequency of repetition of accounting courses. As a result, it is determined that students are more inclined to strategic learning approach.

Keywords: *Accounting Education, Learning Approaches, Deep Learning, Superficial Learning, Strategic Learning.*

Giriş

Günümüzde özellikle üniversitelerin genelinde muhasebe derslerinde uygulama eksikliğinin mevcut olması ve özellikle okullardan mezun olan öğrencilerin işsizliği, mezunların istihdam edilebilecek ilgili becerilere sahip olmadıkları konusundaki endişelere yol açmaktadır (Entwistle ve Tait, 1990; Eckhardt ve Wetherbe, 2014). Üniversitelerdeki bölümlerin istihdam için mezunları ne derece hazırladıkları genel olarak belirsizdir. Bölümler sadece istihdam için mezun hazırlamaktan ziyade öğrencilerin istihdam edilebilirlik becerilerinin geliştirilmesi, öğrenciye öğrenim hayatı boyunca sağlanması

gereken bir süreç olduğunu unutmamalıdır. Diğer taraftan muhasebe eğitimi, kritik düşünme ve problem çözme gibi genel kullanılabilirlik becerilerinin geliştirilmesini kolaylaştırmak için yüzeysel öğrenme dışında farklı öğrenme yaklaşımlarını kullanmak gerekmektedir.

Mevcut literatürde, öğrenmede üç baskın yaklaşım söz konusudur: derin, yüzeysel ve stratejik öğrenme. Derin öğrenme yaklaşımı, üzerinde çalışılan konu ile güçlü etkileşim içeren, yeni fikirler ve kavramları mevcut bilgi ve günlük deneyimlerle ilişkilendiren, sonuçların ve kanıtların mantığına yönelik eleştirel değerlendirmesini içeren anlam arayışı ile karakterize edilmektedir (Lau ve Lim, 2015: 862). Derin öğrenme yaklaşım araştırmaları, bir öğrencinin ilgili ilkeler arasındaki temel ilkeleri ve bağlantıları anlama, anlamıyla öğrenme ve tanıma arzusu olarak belirtilmiştir. Derin öğrenme yaklaşımı, öğrenmeyi “dönüştürmek” olarak anlamının yanı sıra, anlamlandırmayı teşvik eden ve zorlayan öğretim tercihiyle de bağlantılıdır (Brown vd., 2015: 2). Yüzeysel öğrenme yaklaşımı, odaklanmanın temelinde görevin tamamlanması üzerine olduğu pasif ezberleme sistemi olarak belirtilmiştir. Yüzeysel öğrenme, öğrenmenin bir ilke olarak ayırt edilmemesine neden olan ve yeni bilgilerin günlük yaşam deneyimlerine uygulanacak mevcut bilgilerle bütünleştirilememesiyle sonuçlanan, öğrenme amaçlarının düşük düzeylerde gerçekleştirilmesi durumu olarak belirtilmektedir (Lau ve Lim, 2015: 862). Yüzeysel bir yaklaşım genellikle öğrencilerin bilgileri ezberlemesini ve sadece sınavlarda başarılı olmak için gerekli olanı yapmasını içermektedir. Yüzeysel yaklaşıma sahip öğrenciler, hem anlayış hem de amaç eksikliğine yol açmaktadır (Brown vd., 2015: 2). Stratejik öğrenme, mümkün olan en yüksek notları elde etmek için endişe duyulmasıyla karakterize edilmektedir. Stratejik öğrenme, sınav sorularını öngörmek için geçmiş sınavların yapısını ve içeriğini analiz etmeyi, öğrenme materyallerinin uygun olmasını sağlamayı, mümkün olan en yüksek notlara ulaşmak için zaman ve çabayı düzenlemeyi içermektedir (Lau ve Lim, 2015: 862). Stratejik bir yaklaşım sergileyen öğrenciler, bir

öğrenme ortamının çalışma şekillerini destekleyecek yönlerini ayırt edebilir ve kullanabilirler (Brown vd., 2015: 2). Yapılan çalışmalar yüzeysel öğrenmenin derin öğrenmeye doğru ilk adımı oluşturduğunu göstermektedir. Ayrıca yüzeysel öğrenmenin hem stratejik hem de derin öğrenmeyi kolaylaştırdığı tespit edilmiştir (Cleary vd., 2007).

1. Literatür Taraması

Lau ve Lim (2015), muhasebe mezunları üzerinde yapmış olduğu çalışmada derin öğrenmenin uygulanmadığı, fakat yüzeysel öğrenme sonucunda stratejik öğrenmeye doğru ilerlendiğini tespit etmiştir. Sunder (2010), muhasebe lisans öğrencilerinin öğrenme yaklaşımlarını incelemiştir. Muhasebe lisans öğrencilerinin derslerini hangi ölçüde (örneğin derin öğrenme) anladığı ve dersleri ezberlemek (örneğin yüzeysel öğrenme) için ne kadar uğraştığını incelemektedir. Çalışma sonucunda muhasebe derslerinde genellikle öğrencilerin yüzeysel öğrenme yaklaşımını benimsedikleri belirlenmiştir. Marton ve Säljö (1976), Öğrencilerin konuya ilgisini artıran etkinliklerle birleştiğinde, derin veya stratejik öğrenme yaklaşımlarının oluşmasına ve akademik sonuçların iyileştirilmesine yol açabileceğini bildirmiştir. Ayrıca, hatırlatılmış olgusal bilginin değerlendirilmesine odaklanan eğitimciler, öğrencilerde çalışma ve öğrenme için yüzeysel bir yaklaşımı onaylarken, anlayış değerlendirmesine odaklanan eğitimcilerin derin öğrenme yaklaşımını teşvik ettiğini tespit etmiştir.

Brown ve diğerleri (2015), Öğrenciler için Yaklaşımlar ve Çalışma Becerileri Envanteri (ASSIST) - üç öğrenme stilini tanımlayan 52 maddelik bir envanteri (Derin, Stratejik ve Yüzeysel), kimya dersini alan birinci sınıf lisans öğrencilerine uygulamıştır. Çalışma sonucunda Lisans eğitimi sürecinde erken öğrenme stilini benimseyen öğrencilerin belirlenmesi, öğrencilerin öğrenme alışkanlıklarını geliştirmeyi amaçlayan eğitim kaynaklarını etkili bir şekilde hedeflemede önemli bir adım olduğunu belirlemiştir. Kavanagh ve Drennan (2008), Avustralya'da muhasebe mezunları arasında yapılan bir araştırma, muhasebe mezunlarının doğuştan çalışmaya hazır bir kapasiteye sahip olmaları

için kapsamlı bir eğitime ihtiyaç duyulduğunu göstermiştir. (Ballantine ve McCourt Larres (2004), Hassal vd. (2005), Bui ve Porter (2010), tarafından yapılan çalışmalar sonucunda profesyonel muhasebe otoriteleri ve işverenleri, muhasebe mezunların beceri eksikliklerinin olduğunu kabul ederek, belirlenen beceri eksikliklerini gidermek için derinlemesine muhasebe eğitiminin önemini vurgulamıştır.

Morris vd. (2015) çalışma sonucuna göre, eğitimcilerin benimsenen muhasebe pedagojilerinin öğrencilerin bilgi sağlamada pasif durumdan uzaklaşarak, kendi öğrenme süreçlerinde aktif bir rol oynadıkları, daha öğrenci merkezli bir yaklaşıma geçmeleri gerektiğini savunmaktadır. Boyce vd. (2001), muhasebe mesleği, öğrencilerin mesleki disiplin gelişimi için bir tercih nedeni olduğu ve muhasebe becerilerini geliştirme konusunda daha az ilgilendiklerini savunmaktadır. Donovan (2005) üniversiteler ve muhasebe mesleği arasında yaygın beceri geliştirmede işbirliği önermektedir ve mesleğin öğrenme için gerçek dünya ortamı sağlayabileceğini savunmaktadır. Howieson vd. (2014), öğrencilerin yaygın becerilerini geliştirmek için üniversite programlarındaki sınırlamalar konusunda işverenler arasında farkındalığın artırılması gerektiğini ve işverenlerin çalışma ortamında öğrenme fırsatlarını iletirmek için çaba göstermeleri gerektiğini önermektedir. Bui ve Porter (2010) tarafından yapılan bir çalışmada, işverenler üniversite derslerinin öğrencilere kavramsal bir iş anlayışı sağladığını, ancak “gerçek” iş bilgisinin sadece iş başında edinilen deneyimlerle edinilebileceğini belirtmiştir. Lucas vd. (2004), tarafından yürütülen çalışmalar, bu bulguyu desteklemektedir, çünkü üniversitelerin uygulama için gerekli olan yaygın becerileri öğretebileceklerini iddia etmenin gerçekçi olmadığı sonucuna varmışlardır.

Reyneke ve Shuttleworth (2018), çalışma ortamında muhasebe mezunlarının sahip olması gereken teknik beceriler gerektirdiğini belirtmiştir. Bu nedenle muhasebe eğitiminde reformun zorluğu, öğretim tekniklerini yaygın beceri gelişimini de içerecek şekilde geliştirilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Abraham (2006), öğrencilerin nasıl öğrendiklerini keşfetmek için bir iş konusundaki öğrencilerin algıları, yaklaşımları ve sonuçları arasındaki ilişkiyi incelemek ve böylece öğrenmelerini geliştirmek için benimsenebilecek bazı stratejiler geliştirmeyi sağlamak amacıyla yaptığı çalışmanın sonucunda, muhasebe eğitiminde yüzey yaklaşımlarının eğilimini göstermiştir. Hall vd. (2004) tarafından yapılan çalışma muhasebe eğitimcilerinin, öğrenme ortamındaki değişiklikler yoluyla, muhasebe öğrencileri tarafından benimsenen öğrenme yaklaşımlarını etkileyebileceğini göstermektedir.

Booth, Luckett ve Maldenovic (1999) muhasebe öğrencilerinin öğrenme yaklaşımları ile öğrenme çıktıları arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Öğrencilerin derin bir yaklaşım üzerinde yüzeysel bir yaklaşımı tercih ettiklerini buldular. Ayrıca, yüzey yaklaşımı ile akademik performans arasında anlamlı bir negatif ilişki olduğunu bildirmişlerdir, ancak derin yaklaşım için bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. Hall, Ramsey ve Raven (2004), grup öğrenme etkinliklerinin başlamasının ardından muhasebe öğrencileri arasında derin öğrenmede bir artış ve yüzey öğrenmesinde bir azalma olduğunu bildirmiştir. Byrne ve arkadaşları (2009) bir İrlanda üniversitesindeki muhasebe öğrencilerinin, stratejik yaklaşımda derin veya yüzeysel yaklaşım ile karşılaştırıldığında önemli ölçüde daha yüksek puanlar aldığını; ancak, hem stratejik hem de yüzey ölçekleri üzerindeki puanları, çalışmaya dahil edilen ABD üniversitesindeki muhasebe öğrencilerinin puanlarından önemli ölçüde düşük olduğu belirlenmiştir. Çalışma, iki üniversitedeki öğrencilerin öğrenme yaklaşımlarındaki farklılıklar ışığında ders verme, değerlendirme ve sınıf büyüklüğünün etkisini dikkate almıştır.

Byrne ve arkadaşları (2010) tarafından yapılan çalışma Öğrenciler için Yaklaşımlar ve Çalışma Becerileri Envanteri'ni (ASSIST) kullanarak, bir İrlanda üniversitesindeki 329 birinci sınıf muhasebe öğrencisi ve 275 birinci sınıf fen öğrencisinin öğrenme yaklaşımlarını incelemektedir. Analiz, muhasebe öğrencilerinin fen öğrencilerinden daha stratejik olduğunu, fen öğrencilerinin ise

muhasabe öğrencilerinden daha derin bir yaklaşımı benimsemeye eğilimli olduklarını ortaya koymuştur. Evetaert ve arkadaşları (2017) tarafından birinci sınıf muhasabe öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada derin öğrenme puanlarının yüzeysel öğrenme puanlarına göre daha yüksek olduğu belirtilmiştir. Ayrıca, yüksek iç motivasyon ve dış motivasyon derin öğrenme üzerinde önemli bir olumlu etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Daha sonra, derin öğrenme daha yüksek akademik performansla yol açtığı; yüzeysel öğrenme ise akademik performansı düşürdüğü belirlenmiştir.

Tazegül ve Gerekan (2017) tarafından yapılan çalışma, doğu anadolu bölgesinde belirlenen muhasabe dersi alan üniversite öğrencilerine yaptığı anket çalışması sonucu şu şekildedir. Çalışma sonucunda öğrencilerin derin çalışma yaklaşımına ait sorularda öğrencilerin kararsız oldukları tespit edilmiştir. Öztürk (2018) muhasabe ve vergi uygulamaları öğrencileri üzerine yaptığı çalışma sonucunda öğrencilerin hem yüzeysel hem de derin öğrenme tercihlerinin yüksek düzeyde olmadığını tespit etmiştir. Kurnaz (2019), İİBF öğrencileri üzerinde yaptığı çalışma sonucunda öğrencilerin derin öğrenme ve yüzeysel öğrenme yaklaşımlarının benimsenmesi açısından baskın bir farklılık tespit edememiştir. Fakat muhasabe eğitiminde yüzeysel öğrenmeye eğilimli oldukları konusunda görüş bildirmiştir.

2. Metodoloji

Bu kısım çerçevesinde çalışmanın amacı, kapsamı, yöntemi, öğrencilerin öğrenme yaklaşımlarına eğilimli olma düzeyleri ve verilerin analizi yapılmıştır.

2.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışma, ön lisans ve lisans derecesinde muhasabe derslerinden en az bir tanesini almış olan öğrencilerin öğrenme yaklaşımlarının belirlenmesi ve bu yaklaşımlar ile belirlenen (*cinsiyet, yaş, sınıf, bölüm, mezun olunan lise türü ve dersleri tekrar etme sıklığı*) kriterler arasında bir ilişkinin söz konusu olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılmaktadır.

2.2. Araştırmanın Kapsamı ve Yöntemi

Bu çalışma, Dicle Üniversitesi bünyesinde yer alan İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sivil Havacılık Yüksekokulu ve Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulunda öğrenim görmekte ve muhasebe derslerinden en az bir tanesi almış olan birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerin hangi öğrenme yaklaşımlarını benimsedikleri ve bu yaklaşımlara etki eden faktörler açısından değerlendirilmesini amaçlayan çalışma örneklemini 2019-2020 güz döneminde aktif olarak eğitim gören 2692 öğrenci oluşturmaktadır. Belirlenen örneklem çerçevesinde çalışma amacı doğrultusunda hazırlanan anket 2692 öğrenciye yüz yüze görüşülerek uygulanmıştır. Elde edilen veriler T Testi ve Anova Analizi yapılarak demografik özellikler ile öğrenme yaklaşımları arasında istatistiksel bir ilişki olup olmadığı araştırılmıştır. Sonuçlar tablolar halinde oluşturularak yorumlanmıştır.

Çalışmada kullanılan anket formu iki kısımdan oluşmaktadır. İlk bölümde araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. İkinci kısımda ise Kurnaz, (2019), Tait, Entwistle, McCune, (1997) ve Brown vd., (2015) tarafından çalışmalarında kullandıkları “Düzenlenmiş İki Faktörlü Öğrenme Yaklaşımları Envanteri” ve “Öğrenme Yaklaşımları ve Çalışma Becerileri Ölçeği (ASSIST)” ölçeklerinde yer alan ifadelerden yararlanılmıştır. Çalışmada 10’ar ifadenin yer aldığı “*Derin Öğrenme, Yüzeysel Öğrenme ve Stratejik Öğrenme*” olmak üzere üç alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin maddelerinin cevaplanmasında 5’li Likert tipi ölçek (1=Kesinlikle Katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3=Kararsızım, 4=Katılıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum) kullanılmıştır. Bu bağlamda derin öğrenme, yüzeysel öğrenme ve stratejik yaklaşımından alınabilecek en düşük puan 10 ($10 \times 1 = 10$), orta puan 30 ($10 \times 3 = 30$) ve en yüksek puan 50’dir ($10 \times 5 = 50$).

Araştırmanın örneklemini oluşturan 2692 öğrencinin 1879’u tarafından geçerli dönüş alınmıştır. Fakat 51 adet anket formunun eksik veya hatalı doldurulması nedeniyle 1828 anket çalışmaya dahil edilmiştir. Bu oran yaklaşık olarak %68’lik bir geri dönüş oranına denk gelmektedir. Çalışmada %95 güven

düzeyinde ve %5 hata payı doğrultusunda çalışmanın istatistiki olarak anlamlı sayılması için en az 764 öğrenciden geçerli geri dönüşüm alınması gerekmektedir (<http://www.surveysystem.com/sscalc.htm>). Bu bilgi doğrultusunda 1828 öğrenciden geri dönüşüm alınmış olması hedeflenen öğrenci sayısından yüksek bir oranda olduğu görülmektedir.

2.3. Araştırma Bulgularının Değerlendirilmesi

Araştırma kapsamında yapılan anket sonuçlarına ilişkin bulguları demografik özelliklere ilişkin ve öğrencilerin öğrenme yaklaşımlarına ilişkin bulgular şeklinde iki kısımda incelenmiştir.

2.3.1. Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular

Demografik özellikler kapsamında katılımcıların yaş, cinsiyet, sınıf, muhasebe dersini tekrar durumu, mezun olduğu lise, öğrenim gördüğü bölüme tercih sırası ve öğrenim gördüğü fakülte/yüksekokul kriterleri incelenmiştir.

Tablo 1. Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular

		<i>n</i>	<i>%</i>		<i>n</i>	<i>%</i>		
<i>Yaş</i>	<i>18 ve altı</i>	164	8,9	<i>Mezuniyet Lisesi</i>	<i>Meslek Lisesi</i>	433	23,7	
	<i>19</i>	310	17,0		<i>İmam Hatip Lisesi</i>	285	15,6	
	<i>20</i>	454	24,8		<i>Anadolu Lisesi</i>	675	36,9	
	<i>21</i>	460	25,2		<i>Diğer</i>	435	23,8	
	<i>22 ve üzeri</i>	440	24,1		<i>Toplam</i>	1828	100	
	<i>Toplam</i>	1828	100					
<i>Cinsiyet</i>	<i>Kadın</i>	936	51,2	<i>Öğrenim Görülen Bölüme Tercih Sırası</i>	<i>1-5 arası</i>	937	51,3	
	<i>Erkek</i>	892	48,8		<i>6-10 arası</i>	292	16,0	
	<i>Toplam</i>	1828	100		<i>11-15 arası</i>	211	11,5	
					<i>16-20 arası</i>	178	9,7	
<i>Sınıf</i>	<i>1. sınıf</i>	484	26,5	<i>Fakülte/MYO</i>	<i>21 ve sonrası</i>	210	11,5	
	<i>2. sınıf</i>	720	39,3		<i>Toplam</i>	1828	100	
	<i>3. sınıf</i>	312	17,1		<i>SBMYO</i>		437	23,9
	<i>4. sınıf</i>	312	17,1			<i>SHYO</i>	96	5,25
	<i>Toplam</i>	1828	100			<i>İİBF</i>	1295	70,8
			<i>Toplam</i>	1828		100		
<i>Muhasebe Dersi Tekrar Durumu</i>	<i>Hiç</i>	483	26,4					
	<i>Bazen</i>	1001	54,8					
	<i>Her zaman</i>	344	18,8					
	<i>Toplam</i>	1828	100					

Tablo-1 dikkate alındığında çalışmaya katılan öğrencilerin %8,9'u 18 ve altı yaşa sahip olduğu ve en düşük katılıma sahip yaş grubu olduğu görülmektedir. %25,2 oran ile 21 yaşa sahip öğrenci olduğu görülmekte ve en yüksek katılım oranına sahip yaş grubu olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların %51,2'si kadın, %48,8'i erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Çalışmaya %39,3 oranında en yüksek katılım sağlayan ikinci sınıf öğrencileri olurken, %26,5 oranla birinci sınıfların katılım sağlayan ikinci büyük grup olduğu tespit edilmiş olup, bu oranın diğer sınıflara göre yüksek çıkmasının nedeni meslek yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin sadece birinci ve ikinci sınıflarının olmasından kaynaklandığını söylemek mümkün olacaktır.

Katılımcıların muhasebe derslerini tekrar etme durumu söz konusu olduğunda %54,8'i bazen ders tekrarı yaptığı tespit edilmiştir. Mezun olunan lise kriteri dikkate alındığında %36,9'unun anadolu lisesi mezunu olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların %51,3'ü ilk beş tercihinde şurada öğrenim gördüğü bölüme kayıt yaptırmıştır. Bu oran öğrencilerin bölümlere kendi istekleri doğrultusunda kayıt yaptırdığını söylemek mümkün olacaktır. Katılımcıların %70,8'i İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde, %23,9'u Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulunda ve %5,25'i Sivil Havacılık Yüksekokulunda öğrenci oldukları tespit edilmiştir.

2.3.2. Öğrencilerin Öğrenme Yaklaşımlarına Eğilimli Olma Düzeyleri

Çalışma kapsamında öğrenme yaklaşımı ölçekleri derin öğrenme, yüzeysel öğrenme ve stratejik yaklaşımı alt boyutlarından oluşmaktadır. Öğrencilerin öğrenme yaklaşımlarına eğilimli olma düzeylerine ilişkin verileri Tablo-2'de verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Öğrenme Yaklaşımlarına İlişkin Veriler

Öğrenme Yaklaşımları	Puan Aralığı	N	Ortalama	Standart Sapma
Derin Öğrenme	10-50	1828	28,79	6,20
Yüzeysel Öğrenme	10-50	1828	30,95	7,14
Stratejik Öğrenme	10-50	1828	33,33	7,24

Çalışma kapsamında Dicle Üniversitesinde muhasebe derslerinden en az bir tanesini almış olan öğrencilerin öğrenme yaklaşımlarının belirlenmesi açısından Tablo-2 incelediğinde şu sonuçlara ulaşılmıştır. Öğrencilerin derin öğrenme eğilimleri toplam puanları ortalaması (28,79) diğer iki öğrenme yaklaşımına göre düşük seviyede olduğu görülmektedir. Ayrıca en yüksek ortalama puana sahip öğrenme yaklaşımı stratejik öğrenme yaklaşımı (33,33) olduğu görülmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda öğrencilerin stratejik öğrenme yaklaşımına daha eğimli olduğu görülmektedir.

2.3.3. Öğrencilerin Öğrenme Yaklaşımlarına Eğilimli Olma Düzeylerinin Bazı Değişkenlerle İlişkileri

Çalışmanın bu kısmında öğrencilerin öğrenme yaklaşımlarına eğilimli olma düzeylerini tercih edilen değişkenler (*Yaş, Cinsiyet, Sınıf, Muhasebe Dersi Tekrar Durumu, Mezuniyet Lisesi, Öğrenim Görülen Bölüme Tercih Sırası ve Bölümü*) ile ilişkisi belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 3. Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Öğrenme Yaklaşımları Arasındaki İlişki

Öğrenme Yaklaşımı	Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Derin Öğrenme	Erkek	892	29,43	6,68	0,831	0,406
	Kadın	936	28,19	5,67		
Yüzeysel Öğrenme	Erkek	892	31,12	7,80	3,697	0,000
	Kadın	936	30,80	6,68		
Stratejik Öğrenme	Erkek	892	33,15	7,31	0,916	0,360
	Kadın	936	33,51	7,16		

Tablo-3 dikkate alındığında öğrencilerin cinsiyet değişkeni ile derin öğrenme ve stratejik öğrenme yaklaşım puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır (derin öğrenme: $p=0,406>0,05$; stratejik öğrenme: $p=0,360>0,05$). Fakat öğrencilerin cinsiyet değişkeni ile yüzeysel öğrenme yaklaşım puanları arasında anlamlı bir farklılık gösterdiği (yüzeysel öğrenme:

$p=0,000<0,05$) ve bu farklılığın erkek öğrenciler (31,12) lehine yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin Yaş Değişkenine Göre Öğrenme Yaklaşımları Arasındaki İlişki

Öğrenme Yaklaşımı	Yaş	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p
Derin Öğrenme	18 ve altı yaş	164	28,29	6,11	5,921	0,000
	19 yaş	310	28,93	8,82		
	20 yaş	454	28,63	5,52		
	21 yaş	460	29,16	5,28		
	22 ve üzeri yaş	440	30,00	4,26		
Yüzeysel Öğrenme	18 ve altı yaş	164	27,96	6,52	1,831	0,120
	19 yaş	310	29,89	8,70		
	20 yaş	454	30,93	7,38		
	21 yaş	460	31,40	5,81		
	22 ve üzeri yaş	440	31,80	7,40		
Stratejik Öğrenme	18 ve altı yaş	164	30,66	7,19	3,150	0,014
	19 yaş	310	33,48	8,24		
	20 yaş	454	33,16	7,37		
	21 yaş	460	33,37	5,91		
	22 ve üzeri yaş	440	33,92	7,63		

Tablo-4 dikkate alındığında öğrencilerin yaş değişkeni ile yüzeysel öğrenme yaklaşım puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır (yüzeysel öğrenme: $p=0,120>0,05$). Fakat öğrencilerin yaş değişkeni ile derin öğrenme ve stratejik öğrenme yaklaşım puanları arasında anlamlı bir farklılık (derin öğrenme: $p=0,000<0,05$; stratejik öğrenme: $p=0,014<0,05$) gösterdiği ve bu farklılıkların her iki öğrenme yaklaşımının puanlarının 22 ve üzeri yaş grubundaki öğrenciler (30,00-33,92) lehine yüksek olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla bu sonuç öğrencilerin yaşlarının ilerlemesiyle hedeflerine ulaşmada etkili olan derin ve stratejik öğrenme yaklaşımlarını benimsedikleri görülmektedir.

Tablo 5. Öğrencilerin Sınıf Değişkenine Göre Öğrenme Yaklaşımları Arasındaki İlişki

<i>Öğrenme Yaklaşımı</i>	<i>Sınıf</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Standart Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
<i>Derin Öğrenme</i>	<i>1. Sınıf</i>	484	29,10	3,47	8,940	0,000
	<i>2. Sınıf</i>	720	28,48	2,60		
	<i>3. Sınıf</i>	312	28,67	3,71		
	<i>4. Sınıf</i>	312	29,32	3,96		
<i>Yüzeysel Öğrenme</i>	<i>1. Sınıf</i>	484	30,14	4,00	1,325	0,265
	<i>2. Sınıf</i>	720	31,75	2,87		
	<i>3. Sınıf</i>	312	29,19	4,74		
	<i>4. Sınıf</i>	312	31,79	5,05		
<i>Stratejik Öğrenme</i>	<i>1. Sınıf</i>	484	33,46	3,78	9,199	0,000
	<i>2. Sınıf</i>	720	33,48	2,96		
	<i>3. Sınıf</i>	312	30,91	5,01		
	<i>4. Sınıf</i>	312	33,98	4,82		

Tablo-5 dikkate alındığında öğrencilerin sınıf değişkeni ile yüzeysel öğrenme yaklaşım puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır (yüzeysel öğrenme: $p=0,265>0,05$). Fakat öğrencilerin sınıf değişkeni ile derin öğrenme ve stratejik öğrenme yaklaşım puanları arasında anlamlı bir farklılık (derin öğrenme: $p=0,000<0,05$; stratejik öğrenme: $p=0,000<0,05$) gösterdiği ve her iki öğrenme yaklaşımının dördüncü sınıf öğrencileri (29,32-33,98) lehine yüksek olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla bu sonuç yine yaş değişkenine paralel olduğu, kısaca yaş dolayısıyla sınıf ilerledikçe öğrenciler derin ve stratejik öğrenim yaklaşımını benimsemektedir.

Tablo 6. Öğrencilerin Mezun Olduğu Lise Değişkenine Göre Öğrenme Yaklaşımları Arasındaki İlişki

<i>Öğrenme Yaklaşımı</i>	<i>Mezun Olunan Lise</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Standart Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
<i>Derin Öğrenme</i>	<i>Meslek Lisesi</i>	433	29,82	2,63	4,666	0,003
	<i>İmam Hatip Lisesi</i>	285	27,47	4,47		

	<i>Anadolu Lisesi</i>	675	27,56	3,66		
	<i>Diğer</i>	435	28,93	3,18		
<i>Yüzeysel Öğrenme</i>	<i>Meslek Lisesi</i>	433	30,70	4,98	12,216	0,000
	<i>İmam Hatip Lisesi</i>	285	31,76	3,97		
	<i>Anadolu Lisesi</i>	675	30,17	3,15		
	<i>Diğer</i>	435	31,67	4,08		
<i>Stratejik Öğrenme</i>	<i>Meslek Lisesi</i>	433	33,55	4,18	4,929	0,002
	<i>İmam Hatip Lisesi</i>	285	32,74	5,38		
	<i>Anadolu Lisesi</i>	675	34,53	1,96		
	<i>Diğer</i>	435	32,69	3,10		

Tablo-6 dikkate alındığında öğrencilerin mezun oldukları lise değişkeni ile derin, yüzeysel ve stratejik öğrenme yaklaşım puanları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir (derin öğrenme: $p=0,003<0,05$; yüzeysel öğrenme: $p=0,000<0,05$; stratejik öğrenme: $p=0,002<0,05$). Derin öğrenme yaklaşımının puanlarının meslek lisesi mezunları lehine (29,82), yüzeysel öğrenme yaklaşımının puanlarının imam hatip lisesi mezunları lehine (31,76) ve stratejik öğrenme yaklaşımının puanlarının anadolu lisesinden mezun olan öğrenciler lehine (34,53) yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 7. Öğrencilerin Okudukları Bölümü Tercih Sırası Değişkenine Göre Öğrenme Yaklaşımları Arasındaki İlişki

<i>Öğrenme Yaklaşımı</i>	<i>Tercih Sırası</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Standart Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
<i>Derin Öğrenme</i>	<i>1-5 arası</i>	937	28,67	6,35	2,100	0,079
	<i>6-10 arası</i>	292	28,15	5,66		
	<i>11-18 arası</i>	211	28,86	6,53		
	<i>16-20 arası</i>	178	29,46	6,35		
	<i>21 ve sonrası</i>	210	30,00	5,51		
<i>Yüzeysel Öğrenme</i>	<i>1-5 arası</i>	937	29,00	6,18	3,864	0,004
	<i>6-10 arası</i>	292	29,92	6,30		
	<i>11-18 arası</i>	211	30,08	7,48		

	<i>16-20 arası</i>	178	31,18	7,39		
	<i>21 ve sonrası</i>	210	31,99	7,19		
<i>Stratejik Öğrenme</i>	<i>1-5 arası</i>	937	34,02	7,27	9,375	0,000
	<i>6-10 arası</i>	292	33,76	6,92		
	<i>11-18 arası</i>	211	30,75	7,68		
	<i>16-20 arası</i>	178	31,07	5,78		
	<i>21 ve sonrası</i>	210	31,90	7,05		

Tablo-7 dikkate alındığında öğrencilerin okudukları bölümü tercih sırası değişkeni ile derin öğrenme yaklaşım puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır (derin öğrenme: $p=0,079>0,05$). Fakat öğrencilerin okudukları bölümü tercih sırası değişkeni ile yüzeysel öğrenme ve stratejik öğrenme yaklaşım puanları arasında anlamlı bir farklılık (yüzeysel öğrenme: $p=0,004<0,05$; stratejik öğrenme: $p=0,000<0,05$) gösterdiği ve yüzeysel öğrenme yaklaşım puanlarının 21 ve sonrası tercihinde bölümünü kazanan öğrencilerin (31,99) lehine yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca stratejik öğrenme yaklaşım puanlarının ilk beş tercihinde bölümünü kazanan öğrencilerin (34,02) lehine yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 8. Öğrencilerin Okudukları Bölüm Değişkenine Göre Öğrenme Yaklaşımları Arasındaki İlişki

<i>Öğrenme Yaklaşımı</i>	<i>Bölüm</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Standart Sapma</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
<i>Derin Öğrenme</i>	<i>SBMYO</i>	437	28,41	5,26	3,528	0,030
	<i>SHYO</i>	96	29,87	4,48		
	<i>İİBF</i>	1295	28,80	6,58		
<i>Yüzeysel Öğrenme</i>	<i>SBMYO</i>	437	31,26	6,39	2,001	0,136
	<i>SHYO</i>	96	32,66	5,56		
	<i>İİBF</i>	1295	30,70	7,59		
<i>Stratejik Öğrenme</i>	<i>SBMYO</i>	437	33,60	6,30	0,291	0,748
	<i>SHYO</i>	96	33,44	6,70		
	<i>İİBF</i>	1295	33,24	7,54		

Tablo-8 dikkate alındığında öğrencilerin okudukları bölümü değişkeni ile yüzeysel öğrenme ve stratejik öğrenme yaklaşım puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Fakat derin öğrenme yaklaşım puanları arasında anlamlı bir farklılık (derin öğrenme: $p=0,030>0,05$) gösterdiği ve derin öğrenme yaklaşım puanlarının Sivil Havacılık Yüksekokulunda (SHYO) öğrenim gören öğrencilerin lehine (29,87) yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 9. Öğrencilerin Muhasebe Derslerini Tekrar Etme Durumu Değişkenine Göre Öğrenme Yaklaşımları Arasındaki İlişki

Öğrenme Yaklaşımı	Bölüm	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p
Derin Öğrenme	Hiç	483	27,44	6,46	76,140	0,000
	Bazen	1001	28,85	6,53		
	Her zaman	344	29,43	4,97		
Yüzeysel Öğrenme	Hiç	483	35,31	6,89	6,385	0,002
	Bazen	1001	31,23	6,70		
	Her zaman	344	27,70	7,30		
Stratejik Öğrenme	Hiç	483	29,85	6,34	74,152	0,000
	Bazen	1001	33,80	6,28		
	Her zaman	344	37,19	7,34		

Tablo-9 dikkate alındığında öğrencilerin her üç öğrenme yaklaşım puanları ile muhasebe derslerini tekrar etme durumu değişkeni arasında anlamlı farklılık (derin öğrenme: $p=0,000>0,05$; yüzeysel öğrenme: $p=0,002<0,05$; stratejik öğrenme: $p=0,000<0,05$) tespit edilmiştir. Derin öğrenme yaklaşım puanının muhasebe derslerini her zaman tekrar edenlerin (29,43) leğine, yüzeysel öğrenme yaklaşım puanının muhasebe derslerini hiç tekrar etmeyenlerin (35,31) lehine ve stratejik öğrenme yaklaşım puanının muhasebe derslerini her zaman tekrar edenlerin leğine (37,19) yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç

Öğrencilerin çalışma koşulları ve öğrenme düzeylerinin belirlenmesi verilen eğitimin kalitesini arttırmaktadır. Eğitimciler ellerindeki malzemenin

(öğrenciler) hangi özelliklere sahip (kapasite, öğrenme düzeyi vs.) olduğunun tespitini yaparak verilecek eğitim şekli ve düzeyini belirlemelidir. Bu aşmadan sonra öğrenciyi mezuniyet sonrası iş imkanları için becerilerini geliştirmesine katkı sağlama oranı yükselecektir. Yapılan çalışmalar öğrencilerin özellikle alan eğitimi (Örneğin muhasebe eğitimi)sonrasında iş imkanlarının gerektirdiği becerilere sahip olmadıklarını belirtmiştir. Öğrencileri mezuniyet sonrası iş becerilerini geliştirmek öncelikle öğrenme yaklaşımlarının belirlenmesiyle birlikte, eğitim hayatına yön verilmesi dolayısıyla geleceğini teminat altına (mezuniyet sonrası iş bulma) almada önemli bir konudur. Bu nedenle mesleki ve teknik becerilerin kazanımı öncelikle uygulamalı ve derinlemesine eğitimden geçmektedir. Üniversitelerde derinlemesine eğitim için gerekli olan bütün kriterler ayrıntılı olarak değerlendirilmelidir.

Bu kapsam doğrultusunda çalışma, muhasebe derslerinden en az bir tanesi almış olan öğrencilerin öğrenme yaklaşımlarına eğilim düzeylerinin belirlenmesi ve çeşitli kriterlerin öğrenme yaklaşımları ile ilişkisinin olup olmadığının tespitini amaçlamaktadır. Bu amaçla Dicle Üniversitesi bünyesinde yer alan İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sivil Havacılık Yüksekokulu ve Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören ve en az bir tane muhasebe dersi almış olan öğrencilere yüz yüze anket uygulaması yapılmıştır. Elde edilen verilerin analiz sonuçları şu şekilde olmuştur.

Öğrencilerin öğrenme yaklaşım puanlarının sırasıyla stratejik öğrenme, yüzeysel öğrenme ve derin öğrenme şeklinde yüksekten düşüğe doğru sıralandığı tespit edilmiştir. Brown vd., (2015); Lau ve Lim, (2015) tarafından yapılan çalışmalar, bu çalışmayı destekler nitelikte sonuçlar tespit etmiştir. Fakat üç öğrenme yaklaşımı arasında baskın olarak değerlendirilecek bir yükseklik söz konusu değildir. Literatürde genellikle ikili bir değerlendirme (sadece derin ve yüzeysel öğrenme) yapılmış olup bu çalışmalar sonucunda öğrencilerin yüzeysel öğrenme yaklaşım puanlarının derin öğrenme yaklaşım puanlarından yüksek olduğu görülmektedir (Booth vd., (1999); Davidson, (2002); Hall vd., (2004);

Kurnaz, (2019). Bu çalışma literatürdeki çalışmaları destekler niteliktedir. Cinsiyet değişkeni ile yüzeysel öğrenme yaklaşımı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre yüzeysel öğrenme yaklaşım puanlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla erkek öğrenciler kadın öğrencilerden yüzeysel öğrenmeye daha meyilli olduğu görülmektedir. Literatürde Brown vd., (2015); Öztürk, (2018); Kurnaz, (2019) tarafından yapılan çalışmalarda benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Yaş değişkeni ile derin öğrenme ve stratejik öğrenme yaklaşımları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. 22 yaş ve üzeri öğrencilerin hem derin öğrenme yaklaşım puanlarının hem de stratejik öğrenme yaklaşım puanlarının diğer yaş gruplarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sınıf değişkeni ile derin öğrenme ve stratejik öğrenme yaklaşımları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. 4. sınıf öğrencilerin hem derin öğrenme yaklaşım puanlarının hem de stratejik öğrenme yaklaşım puanlarının diğer sınıflara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğrenciler akademik ortamın etkisiyle birlikte ne kadar fazla süre üniversiteden faydalanırlarsa, derin ve stratejik öğrenme yaklaşımlarına eğilimlerinin arttığı görülmektedir.

Mezun olunan lise değişkeni ile stratejik, yüzeysel ve derin öğrenme yaklaşımları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Anadolu Lisesi mezunlarının diğer lise mezunlarına göre stratejik öğrenme puanlarının yüksek olduğu, imam hatip lisesi mezunlarının diğer lise mezunlarına göre yüzeysel öğrenme puanlarının yüksek olduğu ve meslek lisesi mezunlarının diğer lise mezunlarına göre derin öğrenme puanlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğrenim gördükleri bölümleri tercih sırası değişkeni ile yüzeysel öğrenme ve stratejik öğrenme yaklaşımları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Bölümüne 1-5 tercih sırasında yerleşen öğrencilerin diğer tercih sırasına sahip öğrencilere göre stratejik öğrenme yaklaşım puanlarının yüksek olduğu, 21 ve sonrası tercihe sahip öğrencilerin diğer tercih sırasına sahip olan öğrencilere göre yüzeysel öğrenme yaklaşım

puanlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca göre bölümlerine bilinçli ve istekli bir şekilde yerleşen öğrencilerin stratejik öğrenme yaklaşım puanının yüksek olduğu, aksi durumda (son tercihleriyle yerleşenler) yüzeysel öğrenme yaklaşım puanının yüksek olduğu görülmektedir.

Bölüm değişkeni ile derin öğrenme yaklaşımları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Sivil Havacılık Yüksekokulu öğrencileri diğer fakülte/Yüksekokul öğrencilerine göre derin öğrenme yaklaşım puanlarının yüksek olduğu görülmektedir. bu durumun temel sebebi bu bölümün Türkiye’de çok az sayıda üniversitede yer alması ve öğrencilerin bu bilinçle tercih yaptığı ve mezuniyet sonrası rakiplerinin az olması (mezun olan öğrenci sayısının azlığı) dolayısıyla iş imkanlarının diğer fakülte veya yüksekokul öğrencilerine göre yüksek olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Son olarak muhasebe derslerini tekrar etme sıklığı değişkeni ile derin öğrenme, yüzeysel öğrenme ve stratejik öğrenme yaklaşımları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Her zaman muhasebe derslerini tekrar eden öğrencilerin hem derin hem de stratejik öğrenme yaklaşım puanlarının yüksek olduğu, muhasebe derslerini hiç tekrar etmeyen öğrencilerin yüzeysel öğrenme yaklaşım puanlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç literatürde muhasebe eğitimi üzerine yapılan çalışmaları (Öztürk, (2018); Kurnaz, (2019) destekler niteliktedir.

Sonuç olarak öğrenme puanları dikkate alındığında en yüksek puanın stratejik öğrenme yaklaşımında olduğu daha sonra yüzeysel öğrenme yaklaşımı ve son sırada ise derin öğrenme yaklaşımının yer aldığı görülmektedir. Özellikle öğrenciler tarafından zor, karmaşık, sıkıcı ve sürekli güncel ve takip gerektiren bir meslek olarak adlandırılan muhasebe eğitiminde derin yaklaşımın ön planda olması gerekmektedir. Fakat literatürde ve bu çalışmada çok farklılar olmasa da yüzeysel öğrenim yaklaşımının muhasebe eğitiminde sıklıkla mevcut olduğu görülmektedir.

Muhasebe eğitimi teknik ve mesleki bilgi gerektiren, uygulama ağırlıklı bir eğitim olarak bilinmektedir. Fakat üniversitelerin büyük bir çoğunluğunda

uygulama alanı eksikliği söz konusudur(özellikle myo'larda). Dolayısıyla derin öğrenme yaklaşımının öğrenciye işlenmesindeki temel kural piyasa-üniversite işbirliği çerçevesinde ders müfredatlarının oluşturulmasıdır. Ayrıca yapılan derslerin mezuniyet sonrası muhasebe becerilerini geliştirebilecek imkanlar sağlayacak bir şekilde işlenmesi temel koşul olarak görülmektedir. Örneğin öğrencilerin daha çok teorik bilgilerden ziyada pratik yapabileceği laboratuvarların oluşturulması, öğrenci-işveren ortaklı part-time çalışmaların uygulanması veya öğrenci stajlarının süresi ve verimliliğinin artırılmasıdır. Bu çalışma sonucunda stratejik öğrenme yaklaşım puanlarının yüksek çıkması, öğrencilerin teorik ağırlıklı derslerin ön planda olmasından dolayı sadece dersleri geçmek için çalıştıklarının bir göstergesi olarak düşünülmektedir. Dolayısıyla öğrenci sadece okulu düşünmekte mezuniyet sonrası için kendisini geliştirme ve kariyer hedeflerine ulaşma konusunda yetersiz kaldığının göstergesidir. Bu durumu çalışmada muhasebe derslerine çalışma sıklığı ifadesine verilen cevapların büyük bir çoğunluğu ya hiç ya da bazen cevabının verilmiş olması desteklemektedir.

KAYNAKLAR

- ABRAHAM, A. (2006), "Teaching and Learning in Accounting Education: Students' Perceptions of the Linkages between teaching Context", *Approaches to Learning and Outcomes*, in Juchau, R and Tibbits, G (eds), Celebrating Accounting, University of Western Sydney, 2006, 9-21.
- BALLANTİNE, J.A., ve McCourt Larres, P.M.C. (2004), "A Critical Analysis Of Students' Perceptions Of The Usefulness Of The Case Study Method İn An Advanced Management Accounting Module: The İmpact Of Relevant Work Experience", *Accounting Education: An International Journal*, 13(2).
- BOOTH, P., Luckett P. ve Maldenovic R. (1999), "The Quality Of Learning in Accounting Education: The İmpact of Approaches to Learning on Academic Performance". *Accounting Education: An International Journal*, 8(4), 277-300.
- BOYCE, G., Williams, S., Kelly, A., ve Yee, H. (2001), "Fostering Deep And Elaborative Learning And Generic (Soft) Skill Development: The Strategic Use Of Case Studies in Accounting Education", *Accounting Education: An International Journal*, 10(1).

- BROWN, S. Dr.; White, S.; Wakeling, L. ve Naiker, M. (2015), "Approaches and Study Skills Inventory for Students (ASSIST) in an Introductory Course in Chemistry", *Journal of University Teaching & Learning Practice*, 12(3).
- BUI, B., ve Porter, B. (2010), "The Expectation-Performance Gap In Accounting Education: An Exploratory Study", *Accounting Education: An International Journal*, 19(1-2).
- BYRNE, M., Finlayson O, Flood B., Lyons O ve Willis P. (2010), "A Comparison of The Learning Approaches of Accounting and Science Students at an Irish University", *Journal of Further and Higher Education*, 34(3), 369-383.
- BYRNE, M., Flood B. ve Willis P. (2009), "An Inter-Institutional Exploration of The Learning Approaches of Students Studying Accounting", *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, 20(2), 155-167.
- CLEARY, M., Flynn, R., Thomasson, S., Alexander, R., ve McDonald, B. (2007), "Graduate Employability Skills: Prepared for the Business", *Industry and Higher Education Collaboration Council (August)*. Commonwealth of Australia <http://www.dest.gov.au/highered/bihecc>.
- DAVIDSON, R.A. (2002), "Relationship Of Study Approach And Exam Performance", *Journal of Accounting Education*, 20(1).
- DONOVAN, C. (2005), The Benefits of Academic/Practitioner Collaboration. *Accounting Education: An International Journal*, 14(4).
- ECKHARDT, J., ve Wetherbe, J. C. (2014), Making Business School Research More Relevant. *Business Education. Harvard Business Review* (December 24).
- EKİNCİ, N. (2010), "Üniversite Öğrencilerinin Öğrenme Yaklaşımları". *Eğitim ve Bilim*, 34(151), 74-88.
- ENTWISTLE, N., ve Tait, H. (1990), "Approaches To Learning, Evaluations Of Teaching, And Preferences For Contrasting Academic Environments", *Higher Education*, 19(2).
- EVERAERT, P., Opdecam E. ve Maussen S. (2017), "The Relationship Between Motivation, Learning Approaches, Academic Performance and Time Spent", *Accounting Education*, 26(1), 78-107.
- HALL, M., A. Ramsey, ve J. Raven. (2004), "Changing The Learning Environment to Promote Deep Learning Approaches in First-Year Accounting Students", *Accounting Education: An International Journal*, 13(4), 489-505.
- HOWİESON, B., Hancock, P., Segal, N., Kavanagh, M., Tempone, I., ve Kent, J. (2014), "Who Should Teach What? Australian Perceptions Of The Roles Of Universities And Practice In The Education Of Professional Accountants". *Journal of Accounting Education*, 32(3).

<http://www.surveysystem.com/sscalc.htm>

- KAVANAGH, M.H., ve Drennan, L. (2008), “What Skills And Attributes Does An Accounting Graduate Need? Evidence From Student Perceptions And Employer Expectations”, *Accounting and Finance*, (48).
- KURNAZ, E. (2019), “Muhasebe Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Öğrenme Yaklaşımları Üzerine Bir Araştırma”, *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*. 12(2).
- LAU, YW., ve Lim, SY. (2015), “Learning Approaches in Accounting Education: Towards Deep Learning”, *Management Science Letters*, 5(2015).
- LUCAS, U., Cox, P., Croudace, C., ve Milford, P. (2004), “Who Writes This Stuff?: Students’ Perceptions Of Their Skills Development”, *Teaching in Higher Education*, 9(1), 55–68.
- MARTON, F., ve Säljö, R. (1976), “On Qualitative Differences İn Learning. I. Outcome And Process”. *British Journal of Educational Psychology*, (46), 4-11.
- MORRİS, M., Burnett, R.D., Skousen, C., ve Akaaboune, O. (2015), “Accounting Education And Reform: A Focus On Pedagogical Intervention And Its Long-Term Effects”, *The Accounting Educators’ Journal*, XXV.
- ÖZTÜRK, M. (2018), “Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Derin ve Yüzeysel Öğrenme Yaklaşımlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi”, *Business & Management Studies: An International Journal*, 6(1).
- REYNEKE, Y., ve Shuttleworth, C.C., (2018), “Accounting Education in an Open Distance Learning Enviroment: Case Studies for Pervasive Skills Enhancement”, *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*, July, 19(3).
- SUNDER, S., (2010), “Adverse Effects Of Uniform Written Reporting Standards On Accounting Practice, Education, And Research”, *Journal of Accounting and Public Policy*, 29(2).
- TAİT, H, Entwistle, N ve McCune, V. (1997), “ASSIST: A Reconceptualization Of The Approaches To Studying İventory”, *In Rust, C (ed.), Improving Student Learning: Improving Students as Learners*, Oxford Centre for Staff and Learning Development, Oxford.
- TAZEGÜL, A., ve Gerekan, B. (2017), “Lisans Düzeyinde Muhasebe Dersi Alan Öğrencilerin Ders Çalışma Yaklaşımlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi: TRA2 Bölgesi Üniversitelerinde Bir Uygulama”. *Electronic Turkish Studies*, 12(24), 179-192.